

Theologiæ Sacramentalis Scholasticæ Et Moralis Pars ...

Ad Mentem Doctoris Subtilis Ioannis Duns Scoti D. Augustino conformen

In Qua Tractatur De Impedimentis Matrimonii, Usu Et Divortio

Bosco, Jean a

Lovanii, 1685

Concl. I. Publica honestas, orta ex Matrimonio rato, dirimit, jure dumtaxat Ecclesiastico, inter conjugem unum, & consanguineos alterius legitimos, & illegitimos, in quatuor gradibus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73448](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73448)

CONCLUSIO I.

Publica honestas, orta ex Matrimonio rato, dirimit, jure dumtaxat Ecclesiastico, inter conjugem unum, & consanguineos alterius legitimos, & illegitimos, in quatuor gradibus.

5. Impedimentum, quod oritur ex Matrimonio rato, non esse affinitatem, sed publicam honestatem, Sect. præced. Conclus. 1. contra aliquos oppositum sentientes, satis evidenter probavimus, maxime ex Bulla quadam seu motu proprio Pij V. quem ibi de verbo ad verbum retulimus & expendimus.

Ita declaravit Card.

Impedimentum, quod oritur ex Matrimonio rato, non esse affinitatem, sed publicam honestatem, Sect. præced. Conclus. 1. contra aliquos oppositum sentientes, satis evidenter probavimus, maxime ex Bulla quadam seu motu proprio Pij V. quem ibi de verbo ad verbum retulimus & expendimus.

Tantum hic addo declarationem quamdam Cardinalium, qui cum interrogati essent, an ex Matrimonio, contracto per verba de presenti non consummato, oriatur affinitas, vel impedimentum publicæ honestatis? Congregatio respondit, non esse impedimentum affinitatis, sed impedimentum justitiæ publicæ honestatis, & fortius & majus vinculum, quam impedimentum justitiæ publicæ honestatis ex sponsalibus de futuro. Quod autem sit fortius & majus, patet ex sequentibus.

6. An ex Matrimonio rato tantum oriatur naturale vinculum amicitiae, ex Sanchez.

In primis putant Aliqui apud Sanchez sup. disp. 65. n. 6. (quos ipse sequitur) ex Matrimonio rato oriri quoddam amicitiae naturale vinculum eâ ratione, quâ istud oritur ex copula conjugali. Quia per id Matrimonium tradunt sibi conjuges mutuam potestatem ad proles generationem.

Ex quo deducitur; aliud esse, secundum hos Auctores, publicam honestatem ex Matrimonio rato; aliud autem impedimentum publicæ honestatis, sicut distincta sunt consanguinitas vel affinitas, saltem ex copula conjugali, & impedimentum consanguinitatis, vel affinitatis; nam inter infideles reperitur sæpè consanguinitas vel affinitas, estò non impedimentum consanguinitatis vel affinitatis.

Honestas illa durat post Baptismum.

Ac propterea hæc publica honestas durabit post Baptismum, quo tempore, cum jam infideles subsint legibus Ecclesiæ, irritantibus Matrimonium intrâ quartum gradum sponsæ de presenti, etiam nondum cognitæ, ut habet Conclusio, non poterunt valide contrahere.

7. Dimmodo Matrimonium infidelium fuerit validum, ex eod.

Hoc autem intelligo (inquit Sanchez sup.) quando Matrimonium illud, tempore infidelitatis initum, fuit validum. Si enim fuisset irritum, eò quod contra jus naturale, ut quia alter eorum erat legitime cum altero conjugate copulatus, vel in gradu lege naturæ irritanti, contractum est, vel contra leges eorum irritantes, existimo nullum inde vinculum naturale oriri, sed solo jure Ecclesiastico; cui illi non subduntur. Quia non verè tradunt sibi potestatem corporum ad generationem per illud Matrimonium irritum.

Bosco de Matrim. Pars II.

Deinde: quia ratio naturalis dicit, id quod nihil est, nullum posse producere effectum. Unde successit Reg. juris: Non præstat, de Reg. juris in 6. quæ rationi naturali innitens, decidit, non præstare impedimentum, quod de jure non sortitur effectum. Si ergo ex eo Matrimonio irritato tempore infidelitatis, nullum est ortum vinculum naturale, quando postea baptizatur infidelis, nullo impedimento adstringitur, quin possit jungi Matrimonio cum quacumque consanguinea prioris uxoris putativæ.

Sed nunquid idem sentiendum de honestate, quæ oritur ex sponsalibus de futuro? Audi Sanchium sup. n. 7. Ex sponsalibus, tempore infidelitatis initis, nullum vinculum naturale oritur cum consanguineis alterius sponsi de futuro. Quia nulla ratio id suadet. Unde post Baptismum potest infidelis ille ducere consanguineam in primo gradu illius prioris sponsæ. Quia impedimentum dirimens, quod solo jure Ecclesiastico inductum est, non potuit oriri tempore infidelitatis, nec orta est aliqua tunc naturalis conjunctio, quæ maneat post Baptismum, & tunc impediatur Matrimonium. Hæc ille.

Igitur secundum Sanchium, & Aliquos alios, quos citat, ex Matrimonio non consummato, valido tamen, nascitur inter Gentiles quædam propinquitas inter utriusque consanguineos, quæ non quidem antè, sed post Baptismum eorum dirimit Matrimonium inter sponsam, & consanguineos sponsi, ac contra, ut sup. dictum est de affinitate: quod non est omnino improbable (inquit Coninck disp. 32. n. 59.) eorum tamen rationes in rigore nihil aliud probant, quam talia Matrimonia conciliare quamdam amicitiam inter tales, quod etiam verum est de sponsalibus, imò de quavis familiaritate. Quare cum Henriquez lib. 12. c. 3. n. 4. credo contrarium probabilius.

Et confirmatur: quia cum tam auctores Gentiles, quam leges civiles (ut patet ex toto tit. ff. de Gradibus & affinibus, præsertim l. 4.) enumerent omnes propinquitates, quæ inter diversas personas, sive naturaliter, sive per legem constitutionem provenire possunt, & solum meminerint cognationis tam naturalis, quam legalis, & affinitatis; alicujus tamen alterius propinquitatis, quæ ex solo Matrimonio nondum consummato nascatur, nullus vel levem mentionem fecit, quod signum est, eos hanc non agnoscere. Ita Coninck.

Responderi posset: d. l. 4. sub affinitate etiam hanc propinquitatem agnovisse. Quippe non meminit expressè consummationis Matrimonii, sed tantum simpliciter nuptiarum; & nomina quæ sibi imponuntur, ad significandam affinitatis conjunctionem, ut focer, focrus &c. etiam ijs appropriantur, qui propinqui sunt ex Matrimonio tantum rato: secus qui solum ex sponsalibus de futuro. Unde etiam propinquitas ex Matrimonio rato, aliquando vocatur in jure Canonico affinitas, ut vidimus Sect. præced. Conclus. 1. Nuspiam autem tali nomine vocatur propinquitas, orta ex sponsalibus de futuro.

11 2

Nullus

8. An idem dicendum de honestate, quæ oritur ex sponsalibus, negat Sanchez.

9.

Coninck putat probabilius, neque ex Matr. inter infideles oriri vinculum. Probatio.

Confirmatio.

10. Quid posset ad eam responderi.

Nullus etiam docet, hanc propinquitatem esse affinitatem, non obstante, quod Multi doceant, propinquitatem ex Matrimonio rato esse veram affinitatem.

11. *Resp. ad probationem*

Fateor, sponsalia de futuro conciliare quamdam amicitiam inter tales, id est, inter sponfos; uti & quaelibet familiaritas inter familiares; sed nego conciliare quamdam amicitiam inter tales, id est, inter sponsum & consanguineos sponse, inter familiares & consanguineos eorum, de qua amicitia hic quaeritur, & quae oritur ex Matrimonio rato.

Fortius est vinculum, quod oritur ex Matrim.

Atque ut etiam ex sponsalibus de futuro oritur naturale aliquod vinculum amicitiae; e quidem fortius & majus est vinculum, quod oritur ex Matrimonio rato, ut quotidiana docet experientia; & ratio est manifesta; quia per ipsum datur jus proximum ad proles generationem, ex qua oritur vera affinitas.

Præterea, fortius & majus est; quia impedit Matrimonium ex constitutione Ecclesiae in pluribus gradibus, scilicet in quatuor, ubi hodie publica honestas ex sponsalibus de futuro solum impedit in primo gradu, ut infra suo loco videbimus.

12. *Dirimit solo jure Ecclesiastico.*

Impresensiarum probandum erit, publicam honestatem ex Matrimonio rato dirimere Matrimonium usque ad quartum gradum. Non quaero hic, quo jure dirimat; quia si affinitas non dirimit jure naturae, ne quidem in primo gradu lineae rectae, ut Sect. praeced. docuimus, minus eo jure id faciet publica honestas, quae minus vinculum est. Suppono itaque solo jure Ecclesiastico dirimere.

Sanchez putat, vix reperiri jus scriptum.

Sed ubi scripto? Existimat Sanchez sup. disp. 70. n. 1. vix reperiri textum. Quare, inquit, dicendum est, colligi deducto argumento à fortiori. Si enim ex sponsalibus confurgit publica honestas, impediens Matrimonium cum consanguineis sponse illius de futuro: à fortiori confurget ex Matrimonio rato, quod fortius vinculum est, & majorem conjunctionem importat. Haec ille.

13. *Pontius adducit c. 17. 27. q. 2.*

At verò Basil. Pontius lib. 7. c. 35. n. 2. Est, inquit, hoc impedimentum publicae honestatis, ortum ex Matrimonio nondum consummato, antiquissimum in Ecclesia, quamvis non multae de eo leges extiterint. Ego primam de eo scripto traditam reperio Iulij I. Pontificis, & habetur 27. q. 2. cap. 15. *Si quis desponsaverit uxorem, vel subarrhaverit, & sive proveniente die mortis, sive irruentibus quibusdam alijs causis (puta frigiditate, vel ex maleficio, inquit Glossa ibi.) minime eam cognoverit; neque ejus superstes frater, neque ullus de consanguinitate ejus, eandem sibi tollat in uxorem, ullo unquam tempore.*

Item c. 12. ead.

Idem statuit Greg. I. cap. 12. ead. *Sicut nulli Christiano licet de sua consanguinitate, vel quam cognatus suus habuit, in Matrimonium assumere, ita & de consanguinitate uxoris suae, sive jam uxor esset, id est, carnaliter cognita, sive uxor fieri deberet per carnalem copulam post Matrimonium jam contractum.*

14.

Unde idem Pontifex c. 14. ead. *Si quis*

uxorem desponsaverit, vel eam subarrhaverit, quam postmodum, proveniente die mortis ejus, nequiverit eam ducere in uxorem (id est, secundum Glossam ibi, carnaliter cognoscere) tamen nulli de consanguinitate ejus licet accipere eam in conjugio. Quod si inventum fuerit factum, separatur omnino.

Ubi Glossa in expositione casus: *Hoc cap. & sequens per se patent, & possunt intelligi de sponsa de presenti, vel de sponsa de futuro; & secundum hoc erit ibi publica honestatis justitia.*

Et verb. *Desponsaverit*, sic ait: *Videtur ergo, quod alterum istorum per se sufficiat ad hoc, quod sit Matrimonium: & ita per arrhas probantur sponsalia. Sed dicendum, Vel, id est, etiam subarrhaverit praecedente desponsatione: Vel die, quod alterum sufficit: quia & si subarrhat, licet non consentiat, praesumitur pro sponsalibus & Matrimonio, donec probeatur contrarium, arg. 27. dist. Quod interrogasti, & 30. q. 5. Nostrates, & 6. Foeminae. Nec refert, an verbo vel facto declaret quis voluntatem suam, 43. dist. c. 1. Fit autem haec subarrhatio per immersionem annuli, licet non consentiat semper, quia est signum amoris.*

Sed quid ad haec Sanchez? Glossa dicit: *text. Responsum posse intelligi in sponsa de presenti, & in sponsa de futuro. Et ita ex eo textu nihil certum concludi potest. Sic ille.*

Prorsus dicit; sed quo fundamento? Unde probat quod dicit? Contrarium dicit Pontius sup. cap. 36. n. 2. & probat: quia Pontifices conjungunt illa duo: *Desponsaverit, & subarrhaverit. Adde: nomine Desponsationis potius Matrimonium intelligi de presenti, quam sponsalia de futuro; & sponsa de futuro non solet subarrhari, sed sponsa de presenti; nam subarrhatio est immissio annuli, secundum Glossam sup. allegatam; haec autem non fit nisi post Matrimonium de presenti, ut constat ex cap. *Nostrates*, 30. q. 5. ibi: *Sed post sponsalia, quae futurum sunt nuptiarum promissa, fœdera quoque (id est, Matrimonia) consensu eorum, qui haec contrahunt, & eorum in quorum potestate sunt, celebrantur, & postquam arrhis sponsum sibi sponsus per digitum fidei annulo insignitum desponderit &c.**

Idem patet ex Rit. Rom. Tit. de Sacram. Rit. Rom. Matr. ubi statuitur, ut postquam Sacerdos, intellecto mutuo consensu de presenti, dixit: *Ego conjungo vos &c.* eos aspergat aqua benedicta, & mox benedicat annulum, quem sponsus acceptum de manu Sacerdotis imponit in digito annulari sinistrae manus sponse.

Igitur ex dictis textibus Iulij & Greg. aliquid certum concludi potest, scilicet ex Matrimonio rato oriri impedimentum publicae honestatis. Quippe certum est, dictos textus posse intelligi in sponsa de presenti; vel dicat Glossa, aut Sanchez, quae sit ratio dubitandi. Incertum autem est, an possint intelligi in sponsa de futuro, ut mox ostendimus ex Pontio. Et iterum ostendo, quia dicit Iulius: *Minime eam cognoverit*, id est, Matrimonium consummaverit: consummatio porrò supponit Matrimonium ratum.

Hinc Martinus Perez de Matr. disp. 33. sect. 1. n. 6. *Ego, inquit, existimo hoc*

Item c. 14. ead.

Contra ar. quod & ostenditur ex Pont. d. posse intelligi de sponsa de futuro.

C. 3. 30. q. 5.

16. *Ex ad. juris bus potest aliquid certi concludi.*

17. *Confermis*

Mort. Pe-
rez.

impedimentum publicæ honestatis, ortum ex Matrimonio rato non consummato, antiquissimum esse in Ecclesia, & de illo aliquas extare leges: proponam certiore. Talis mihi videtur, quæ habetur cap. Si quis desponsaverit sibi, 11. 27. q. 2. ubi hæc verba proponuntur: Si quis desponsaverit sibi aliquam, & præveniente mortis articulo eam cognoscere non potuerit, frater ejus non potest eam ducere in uxorem.

Ubi optimè Glossa duo notat. Primum, hoc cap. intelligi de sponsa de præsentis: aliter non faceret ad propositum; quia sponsa de futuro non est uxor, quam possit cognoscere. Secundum, ait: Et hoc casu est impedimentum publicæ honestatis justitiæ, non affinitatis; quia ita non est, nisi interveniat carnalis copula. Hæc ille.

18.
Alius textus
ex Concilio
Tribur.

Sed & alium textum adducit Pontius sup. ex Concilio Triburienfi, & habetur ead. q. c. 31. Quidam desponsavit uxorem, & dotavit eam, & cum ea coire non potuit: quam clanculo frater ejus corrupit, & gravidam reddidit. Decretum est, ut quamvis nuptia esse non potuerit legitimo viro, desponsatam tamen fratri, frater habere non possit: sed mæchus & mæcha fornicationis quidem vindictam sustineant, licita verò conjugia eis non negantur.

Ubi Glossa verb. Dotavit, inquit: Id est, donationem propter nuptias dedit. Nam secundum leges mulier dat dotem, & vir donationem, extra de Donat. inter virum & uxorem, Nuper. Ergo loquitur Concilium de Matrimonio rato; nam sponsa de futuro non solet dotari.

19.
Glossa dis-
tincta, an de-
beat intelli-
gi in sponsa
de futuro.

Nota tamen, quod ibidem ait Glossa verb. Sed mæchus: Si fuit sponsa de presenti, quod mæchus videtur ex eo, quod dicit, non potuit ei commiseri, quia ad id sponsus jam devenerat, ut tentaret, sed non potuit, aliquo impedimento impeditus. Vel si fuit sponsa de futuro, cum qua non committitur mæchia, id est, adulterium, dicit, mæchus & mæcha, fornicarius & fornicaria; quia fornicatio mæchia dicitur, arg. 32. q. 4. Meretrices: & hoc est quod sequitur: fornicationis &c.

Sed imme-
rito.

Ubi propter ly Fornicationis, videtur dubitare, an textus hic debeat intelligi in sponsa de futuro. Sed immeritò. Nam omnis mæchia etiam fornicatio dicitur in Scripturis, teste D. Aug. super exodum q. 71. & refertur d. cap. Meretrices. Sed utrum (prosequitur S. Doctor.) etiam omnis fornicatio mæchia dici possit in eisdem Scripturis, non mihi interim occurrit locutionis exemplum. Ergo attento toto contextu verborum, ly, Mæchus & mæcha, propriè intelligenda veniunt de adultero & adultera, saltem in foro externo; non autem de simplici fornicario & fornicaria.

20.
Afferi præ-
terea Pontius
cap. 4. de
Sponsal.

Præterea ad idem propositum adfert Pontius sup. cap. Ad audientiam, de Sponsalibus, ubi Alexander III. declarat, ex Matrimonio rato ortam fuisse publicam honestatem. Hæc sunt verba textus: Ad audientiam nostri Apostolatus pervenit, quod cum H. Papiensis civis filiam suam cuidam filiorum L. dare vellet uxorem: juravit, quod si ille eam habere in-

su aliquo interveniente non posset, alteri filios quem de alia uxore genuerat, eandem Matrimonio copularet. Contractis autem à filio priore Sponsalibus, quidam consanguinitatem inter eos esse, juramentis interpositis, firmaverunt. Ideoq. præfatus H. eandem dare alteri filio nititur, ut juravit: sed quoniam scriptum est, quod sponsam fratris frater habere non potest: Mandamus, quatenus eum suum implere propositum non permittas.

Hunc textum aliqui intelligunt in sponsa de futuro, propter hæc verba: Contractis autem à filio priore Sponsalibus. Sed intelligi debere in sponsa de presenti, docet Pontius sup. cap. 36. n. 3. dicens: Cum aliquando etiam sponsaliorum nomine desponsatio de presenti antè consummationem intelligatur, licet minus propriè, ut constat ex litteris Pij V. sup. adductis, quamvis satis frequenter, ut docet & probat Covar. 4. decret. 1. p. c. 1. n. 6. & 7. assero in hoc Canone non sponsalia de futuro, sed de presenti intelligi.

Ad idque inducor, cum adverto rationem, quæ Pontifex Alex. probat, non posse Matrimonium contrahi cum ejus sorore: Quoniam, inquit, scriptum est, quod sponsam fratris frater habere non potest. Hæc autem sententia nullibi de sponsalibus de futuro dicta legitur, sed de presenti. Quare de illis etiam agebat Pontifex, aliàs extrà rem omninò rationem addidisset.

Quare in eo textu ea facti species erat: Quidam homo, cum vellet alteri suam filiam uxorem dare, juravit, se ita eam illi daturum in uxorem, ut si Matrimonium aliqua ratione non subsisteret, duceret aliam filiam, ex alia etiam uxore susceptam: desponsatur de presenti, & antè consummationem detegitur esse impedimentum cognationis. Separantur, vult nubere alteri forori ex patre; respondet Pontifex, non licere; quia habuerat sororem spontam, atque idè esse illicitum juramentum. Hactenus Basilus.

Sed perperam, quantum ad speciem facti, ut patet ex verbis d. cap. sup. allegatis. Quod autem attinet ad rationem Pontificis, nusquam eam dictam fuisse de sponsalibus de futuro, probatur; quia si uspiam, vel id foret Levit. 20. vel Matth. 14. Non primo loco; quia ibi vocatur uxor, v. 21. Qui duxerit uxorem fratris sui, rem facit illicitam. Et consimiliter Matth. 14. v. 3. Herodes enim tenuit Joannem, & alligavit eum & posuit nusquam in carcerem, propter Herodiadem uxorem fratris sui: dicebat enim illi Joannes: Non licet tibi habere eam.

Atque hoc exemplum adducit Gloss. ibi verb. Sponsam fratris, dicens: 26. dist. cap. Vna tantam, s. Joannes, sequentis tenoris: Joannes etiam Baptista dum Herodem ab incestu prohiberet, dicens: Non licet tibi habere uxorem fratris tui, evidenter ostendit, inter infideles conjugia esse. Evidens autem est, Herodiadem non fuisse sponsam de futuro, sed sponsam de presenti carnaliter cognitam. Allegat etiam Gloss. cap. Si quis desponsaverit, 27. q. 2. sed supra ostendimus, illud quoque intelligi debere in sponsa de presenti.

Intelligi il-
lud in sponsa
de presenti.

21.
Probatio ex
ratione Pon-
tificis.

Narratur
species facti.

22.
Sed perpe-
ram.

Ostenditur
ratio Pontif.
enim tenuit Joannem, & alligavit eum & posuit nusquam in carcerem, propter Herodiadem uxorem fratris sui: dicebat enim illi Joannes: Non licet tibi habere eam. (al. de si-
mulo.)

23. Sunt & alij plures textus, quos Sanchez & alij intelligunt in sponsa de futuro; Pontius autem in sponsa de presenti, ut cap. *Litteras*, 4. de Despons. impuberum. cap. *Accessit*, 5. cod. quæ sunt Alex. III. & cap. *Duo*, 12. cod. quod est Clem. III. Supponit autem Pontius sup. n. 3. etiam tempore Alex. III. sive sponsalia, sive Matrimonium antè septennium nulla fuisse, nisi malitia suppleret ætatem: post septennium verò, tam sponsalia quam Matrimonium valuisse; debuisse tamen ab impubere confirmari, cum ad nubilem ætatem pervenisset, cap. *Continebatur*, 6. & cap. *Attestationes*, 10. de Despons. impub. scilicet à puella, cum ad 12. annum pervenisset. Quare (inquit ille) si eo tempore, vel proximo nubili ætati, non consentiret, fiebat divortium & separatio Matrimonij.

Jure autem recentiori Innoc. III. cap. fin de Desp. impub. statutum noviter est, ut Matrimonia inter impuberes contracta, scilicet antè 12. annum puellæ, viri autem 14. rationem quidem Matrimonij non haberent, etiam si verbis de presenti enunciarentur, & subarratio præcederet, sed tantum sponsaliorum de futuro. Quod idem postea decrevit Bonif. 8. c. un. de Despons. impub. in 6. §. 2.

24. Itaque antè Innoc. III. tempore scilicet Alex. III. & aliorum, qui post Alexandrum antè Innocentium Ecclesiam gubernarunt, Matrimonia antè nubilem ætatem non sponsalia, sed Matrimonia erant, dependentia tamen à confirmatione impuberis, cum ad nubilem annos pervenisset.

Ex his fit, in eo cap. (*Accessit*, de Despons. impub.) non de sponsalibus de futuro sermonem esse, sed de Matrimonio. Et meritò decernit Pontifex, si antè septennium desponsata puella fuerat, non oriri impedimentum; quia antè septennium neque sponsalia, neque Matrimonia valebant eo tempore, ex defectu consensus: at si post septennium, oriri impedimentum; quia Matrimonium illud verè valebat, confirmandum consensu impuberis postea, nec eo tempore usque ad Innoc. sponsaliorum rationem habuit. Nullum autem est verbum in eo cap. quod ostendat de sponsalibus de futuro sermonem esse. Hucusque Pontius.

25. Hæc sunt autem verba d. cap. *Fraternitati tuae mandamus*, quatenus, si tibi constiterit, quod puella non esset septennis, quando G. desponsata fuit, & postea in eum non consenserit, & quod idem G. ab hujusmodi desponsatione per te fuerit absolutus, Matrimonium inter eundem G. & matrem puellæ celebratum, præcipias inviolabiliter observari, & eorum prolem denunties esse legitimam; quia desponsationes & Matrimonia antè septem annos fieri non possunt, si consensus postea non accedat. Sanè si præfata puella ante desponsationem septimum annum compleverat, licet prædictus vir à desponsatione ipsius puella ipso jure fuerit absolutus, cum ea in eum consentire noluerit (scilicet adveniente ætate) inhonestum tamen videtur, ut matrem ejus habeat, cujus filia fuit sibi desponsata. Ita Alex. III.

26. Longior sum quam oportet, si descripsero hic

omnes textus statuente vel declarante impedimentum publicæ honestatis, quos Aliqui intelligunt in sponsa de futuro, Alij in sponsa de presenti. Quod ad praxim attinet, parum refert, sive dicamus cum Pontio, publicam honestatem, ortam ex Matrimonio rato, jure esse expressam; sive cum Sanchio, solum colligi argumento deducto à fortiori.

Si enim, inquit hic, ex sponsalibus confurgit publica honestas impediens Matrimonium cum consanguineis sponsæ illius de futuro, à fortiori confurget ex Matrimonio rato, quod fortius vinculum est, & majorem conjunctionem importat.

Planè sic est. Sed mirari aliquis posset, Pontifices voluisse exprimere, quod minus est, tacito eo, quod majus est; & id quod majus est, fecisse accessorium ejus, quod minus est; atque Concilium Tridentinum restrinxisse principale, relicto accessorio in suo pristino vigore. Quamvis enim aliqui putaverint eo ipso, quod Trident. restrinxit impedimentum publicæ honestatis ad sponsalia valida, & ad primum gradum, etiam restrinxisse ad Matrimonium validum, & ad primum gradum. Accessorium enim naturam sequi congruit principali, Reg. 42. de Reg. juris in 6. equidem oppositum certissimum est ex declaratione Pij V. edita anno 1568. *Ad Romanum spectat*, habetur apud Cherubinum Bullâ 62. Vide eam Sect. præced. Conclus. 1.

Tantum hic subdo posteriora verba §. 2. *Motu proprio auctoritate Apostolicâ tenore presentium declaramus & definimus, Decretum Concilij hujusmodi omnino intelligendum esse, & procedere in sponsalibus de futuro dumtaxat, non autem in Matrimonio, sic, ut præfertur, contracto; sed in eo durare adhuc impedimentum in omnibus illis casibus & gradibus, quibus de jure veteri, antè prædictum Decretum Concilij, introductum erat.* Igitur de hac re non licet amplius dubitare.

Uti etiam nemo dubitat, hoc impedimentum esse solo jure Ecclesiastico introductum, nec in aliquo gradu lineæ transversæ vel rectæ dirimere jure naturæ. Tum, inquit Sanchez sup. n. 2. quia in affinitate verâ, ortâ ex Matrimonio consummato, id defendimus. Et quamvis in eo eventu sit probabile in primo gradu lineæ rectæ dirimi jure naturæ Matrimonium: at in hoc non invenio tantam probabilitatem. Quia verè antè Matrimonium consummatum non oritur affinitas, nec tantum vinculum; & solum colligitur impedimentum à fortiori, ex prohibitione jure Ecclesiastico factâ in sponsalibus. Tum etiam, quia nulla ratio oppositum suadet. Hæc ille.

Et ideo validè infideles ducunt sororem, vel matrem prioris sponsæ de presenti antè consummationem defunctæ, nisi speciales leges sint apud illos, ea Matrimonia cassantes. Quia ipsi non subduuntur legibus Ecclesiæ, à qua hoc impedimentum robur habet.

De cætero, quoniam hoc impedimentum, ut patet ex verbis Pij V. mox relatis, adhuc durat in omnibus illis gradibus, quibus de jure veteri

Parum refert ad praxim, quæ sententia vera sit, Pontij, an Sanchez.

27. An restrincta sit honestas per Trid. ad Matr. validum.

Patet quod non ex Bullâ Pij 5.

28. Hoc impedimentum in nullo gradu dirimitur jure naturæ. Probatur ex Sanchez.

29. Dirimitur ex jure Ecclesiæ usque ad intro-

Alij textus, quos Pontius explicat in sponsa de presenti: Alij autem in sponsa de futuro.

Tempore Alex. 3. Matrimonia nubilem ætatem erant Matrimonia.

Expenditur e. 5. de Despons. impub.

Tenor verborum.